

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Rumusculornm [sic!] vanitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

SYMBOLVM LXIV.

Famæ Hypotyposis.

Ex Ovidio 12. Metam. & Virgilio 4. Æneid.

Ethicè.

1. Rumusculorum vanitas. 2. Famæ vis in partem utramque, spei & timoris.

Nihil velocius, nihil ad fallendum perniciosius est *Famâ*, quæ quò latius dissipatur, hoc validior evadit. Perpetuò crescit, & in majus se attollit; initio parva, mox major, denique maxima, ad eò, ut caput condat inter nubila. Primos eius susurros, paulatim excipiunt graviora murmura, & hæc per *Rumores* ubique vagantes differuntur. Monstrum est variabile, ex meris plumis, oculis, linguis, auribus conflatum. Noctu maximè volatum exercet cum stridore per terras; est enim principiò obscura, quietis impatiens, deinde fit clarior, & super tectorum culmina & altas turren confidet, veluti in specula, intenta ad omnes rumusculorum, & rerum novarum auras captandas. Ficta simul ac vera, facta & infecta per urbes & provincias, cum metu gaudiòque spargit. Domicilium in medio Mundi collocavit, unde ex edita prospiciens arce, omnia, quæcunque inter mortales aguntur, oculis arbitratur & auribus. Innumeri ducunt ad eius domum aditus, mille fenestræ ac foramina. Portæ diu, noctuque patent, ut *visa* omnia & *audita* expeditò se inferre queant. Parietes sunt ex ære structi, nunquam non resonantes, & audita reciprocantes, atque ex aliis in alias aures diffundentes. Nihil tam inimicum loco, quàm silentium, nulla quies intus: continui fremitus, strepitus, murmura, qualia ab extremis fluctuum aut tonitruorum sonoribus redduntur. Atria nunquam non plena turbis, aliisque recedentibus, adveniunt aliæ, quæ miris modis augment audita, & novis identidem coloribus variant.

Ethica.

- I. (a) Novarum rerum & rumorum gestores, Plautus *Famigeratores* & *rumigerulos* vocat, nos vulgò *Novellantes* appellamus, quos viri summates,

(a) *Rumusculorum vanitas.*

summates, præsertim belli duces, pretio conducunt. Sed etiam sine pretio sunt ubique venales huius generis fabulatores, nugigeruli & nugivendi, quos festivè describit Megaronides apud memoratum Comicum in Trinummo Act. 1. Scena 2. ubi ait:

Nihil est profectò stultius, neque stolidius,
Neque mendaciloquius, neque argutum magis,
Neque confidentiloquius, neque perjurius,
Quàm urbani assidui cives, quos scurras

vocant

Qui omnia se simulant scire, nec quicquam sciunt.
Quod quisque in animo habet, aut habiturus est, sciunt.
Sciunt id, quod in aurem Rex Reginae dixerit:
Sciunt, quod Juno fabulata est cum Jove:
Quæ neque futura, neque facta sunt, tamen illi

sciunt.

Falsos an verò laudent, cuspent, quem velint,
Non flocci faciunt: dum illud, quod libeat, sciunt.

Nil expressius hac imagine hominum malè feriatorum, & unde unde rumusclos venantium. In quâ tribu etiam feminae non raro nomen suum profitentur, curiosæ, garrulæ, rerum novarum exploratrices, in quas falsè Satyricus.

Hæc eadem novit, quid toto fiat in orbe
Quid Seres, quid Thraces agant.
Instantem Regi, Armenio, Parthoque cometem
Prima videt: famam, rumoresque illa recentes
Excipit ad portas: quosdam facitisse Niphatem
In populos, magnoque illic cuncta arva teneri
Diluvio: nutare urbes, subsidere terras.
Quocunque in trivio, cuicumque est obvia narrat.
Juvenalis Sat. 6.

De Fama Virgil. loc. cit.

Fama malum, quò non aliud velocius ullum
Mobilitate viget, virésque acquirit eundo.

Lepidum huius rei paradigma Plutarchus adfert, & ex eo P. Hieremias Drexelius. De vitiis linguæ c. 49. Romanus Senatus occultum aliquod consilium per dies aliquot intra se agitaverat. Cùmque res ea multum obscuritatis haberet, variâsque excitaret suspiciones, quendam

Sena-

Senatorum, mulier aliàs pudica, sed tamen mulier, majorem in modum precibus urgebat, ut arcanum sibi aperiret, dejerans, se rem silentio tecturam. Ille, ut stultitiæ eam suæ argueret, res, ait, prodigiosa ad nos delata est à Sacerdotibus: cassita (seu alauda) visa est volans cum galea aurea, & hasta: de eo ostento unà cum auguribus deliberamus, & disquirimus anxie, bonine an mali aliquid portendat; tu verò tace. Hæc locutus, in forum processit. At verò mulier ancillam, quæ primum intraverat, arripiens, pectus suum plangens, simulque silentii fidem obstringens, rem, ut accepit, narrat. Hæc alteri eiusdem servitutis sociæ: & ista famulo curiosius sciscitanti exponit. Hoc modo fabula in forum devoluta, auctorem præcurrit. Percontatur ex eo alter & alter, & tertius, & quartus, an cassitam cum hasta & aurea casside volantem conspexerit; eo de ostento Senatam haberi à principibus civitatis. Subridens ille, ad magistratum accedit (nam & hunc terrore affecerat rumor) eumque trepidatione liberat. Ut autem mulierem ulcisceretur, domum reversus: Mulier perdidisti me, inquit, pruritu linguæ: compertum est enim è domo mea, in publicum elatum esse arcanum: itaque ob tuam incontinentiam solum mutare cogor. Euntique inficias, & dicenti: Quasi verò tu non trecentesimus hæc audieris? Quomodo, inquit, trecentesimus, qui te urgente, ut periculum facerem, possesne audita reticere, isthuc confinxerim? Ecce velocitatem famæ, & eundo vires acquirentem!

Pergit Mantuanus vates:

Parva metu primo, mox sese attollit in auras,
Ingrediturque solo, & caput inter nubila condit.

Pelignus verò. 9. Metam.

--- Fama loquax, quæ veris addere falsa

Gaudet, & è minimo sua per mendacia crescit.

Quotidianus hic lusus est: nova semper somnia, & recentes fabulæ sparguntur. Vidi decem lupos, ait iste; istum mox sequitur, qui dicat: visos esse viginti. Brevi fama percrebrescit, esse hominem, qui viderit lupos simul triginta. Tandem unum lupum fuisse visum comperitur, aut simile quid lupo. Pari modo creberrimè è culice producit elephantus, formidanda bellua ex alato vermiculo. Miserat Moyses, qui uberes illas Chananitidis terras, certâ oculorum fide explorarent. At illi redierunt, & omnia in majus efferentes; *Maxima*, inquit *multitudo est, & nobis statur à procerior: urbes magne. Ibi vidimus monstra quedam filiorum Enac de genere giganteo: quibus comparati, quasi locusta videbamur.* Num. 13. v. 34.